

На основу члана 39. став 1. и члана 92. став 1, а у вези са чланом 88. став 2. тачка 2) Закона о енергетици („Службени гласник Републике Србије“, бр.145/14, 95/18 - др.закон и 40/21) и члана 12. Статута Агенције за енергетику Републике Србије („Службени гласник РС“, број: 52/05),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 161. седници од 24. септембра 2021. године, донео је

ОДЛУКУ

о давању сагласности на Одлуку о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије

I

Даје се сагласност на Одлуку о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије број: 20700-08.01-212115/1-21 коју је донео в.д. директора Оператора дистрибутивног система „Електродистрибуција Србије“ д.о.о. Београд 17. септембра 2021. године.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“ и на интернет страници Агенције за енергетику Републике Србије.

Број: 516/2021-Д-02/4
У Београду, 24.септембра 2021. године

Агенција за енергетику Републике Србије

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

уз сагласност на Одлуку „Електродистрибуције Србије“ д.о.о. Београд о цени приступа систему за дистрибуцију електричне енергије

Уводне напомене

Привредно друштво „Електродистрибуција Србије“ Београд – као оператор дистрибутивног система електричне енергије (у даљем тексту: ПД „Електродистрибуција Србије“), донело је, у складу са чланом 136., став 1., тачка 18) Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14 и 95/18 - други закон и 40/2021), а према Методологији за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије („Службени гласник РС“, број 105/12, 84/13, 87/13, 143/14, 65/15, 109/15, 98/16, 99/18, 158/20 и 71/21) (у даљем тексту: Методологија), Одлуку о утврђивању цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије бр. 20700-08.01.-212115/1-21 од 17.09.2021. године (допис заведен у Агенцији под бројем 516/2021-Д-02 од 16.09.2021. године) и доставило на сагласност Агенцији за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција).

У прилогу наведеног акта, достављено је образложење одлуке са потребним енергетско-техничким и економско-финансијским подацима. Регулаторни период је 2021. година.

Све енергетске и економско-финансијске табеле које су на захтев Агенције приложене уз Одлуку, формално-технички су правилно попуњене. Економско-финансијска анализа предложеног акта о ценама односи се на анализу сваког појединачног елемента формуле за израчунавање максимално одобреног прихода за енергетску делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом, као и на формално-техничку исправност алокације максимално одобреног прихода на тарифне елементе (односно израчунавање тарифа по тарифним елементима) према Методологији.

Техничке и енергетске величине

ПД „Електродистрибуција Србије“ обавља регулисану енергетску делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом који чини дистрибутивна мрежа свих напонских нивоа дужине 171.109 km са 37.357 трансформаторских станица укупне инсталисане снаге 32.234 MVA, од чега је у власништву оператора дистрибутивног система мрежа дужине 164.489 km и 35.919 трансформаторских станица укупне инсталисане снаге 30.783 MVA. На крају 2020. године оператор дистрибутивног система је испоручивао електричну енергију купцима на 3.690.656 мерних места.

На основу података из 2019. и 2020. године, као и података из првих седам месеци 2021. године направљен је план потребних количина електричне енергије за испоруку купцима за регулаторни период. Током регулаторног периода крајњим купцима је планирана испорука 26.586 GWh електричне енергије, од тога испорука 7.622 GWh купцима чији су објекти повезани на мрежу средњег напона, а 18.964 GWh купцима чији су објекти повезани на мрежу ниског напона. Имајући у виду реализовану испоруку као и остварене спољне температуре у претходним годинама, планирана испорука се може прихватити.

Из табела које се достављају уз захтев за цене, установљено је да су за регулаторни период планирани губици у дистрибутивној мрежи од 2.993 GWh, што износи 10,10%¹ од укупне електричне енергије планиране за преузимање у дистрибутивни систем, што је мање од процента губитака предвиђених у трогодишњем програму пословања од 11,20%², али је у складу са Уредбом о утврђивању програма остваривања стратегије развоја енергетике Републике Србије за период до 2025. године са пројекцијама до 2030. године за период 2017. до 2023. године. Овако планирани губици су за 1,84 процентних поена мањи од губитака који су остварени у 2020. години, када су износили 11,94%. Остварени губици у 2020. години су за око 0,19 процентних поена већи од губитака остварених у 2019. години. До овог благог пораста губитака дошло је због измењеног рада целог електроенергетског сектора као последице пандемије вируса COVID-19, па је тако расположеност људи на терену била знатно смањена што је утицало на мање редовно одржавање, отклањање кварова, контролу и самим тим и повећање губитака. Очекује се да овај благи пораст губитака у 2020. години неће утицати на континуирани тренд смањења губитака од 2010. године када су они износили 16,28% од укупне електричне енергије преузете у дистрибутивни систем. Имајући у виду да су остварени губици у дистрибутивном систему и даље већи од технички оправданих, оцењено је да је неопходно наставити са применом мера предвиђених програмом за смањење губитака. Како планирани губици електричне енергије у дистрибутивном систему од 2.993 GWh представљају 10,10% од укупне електричне енергије планиране за преузимање у дистрибутивни систем, закључује се да се ови губици могу прихватити при обрачунау максимално одобреног прихода оператора дистрибутивног система.

Економско - финансијска анализа

Оперативни трошкови

Оперативни трошкови су обрачунати на основу електроенергетског биланса, потребног рационализованог физичког обима утрошака (стандардизованих и нормираних утрошака и детаљних програма појединих расхода), актуелних тржишних цена, макроекономских претпоставки које је утврдила Влада Републике Србије, законских и уговорених обавеза и степена извршења плана за 2021. годину.

Оперативни трошкови су обрачунати у износу од 50.309.311 хиљада динара. Део оперативних трошкова који не обухвата трошкове преноса електричне енергије за 2021. годину утврђен је у износу од 33.991.191 хиљада динара. Овако исказани оперативни трошкови су за око 5% нижи од остварених у претходним годинама.

Трошкови услуга приступа система за пренос електричне енергије обрачунати су у износу од 16.318.120 хиљада динара, применом билансних количина и пројектоване цене за услугу приступа систему за пренос електричне енергије за 2021. годину.

На основу свега изнетог, предложена вредност укупних оперативних трошкова у регулаторном периоду се може сматрати прихватљивом.

Трошкови амортизације

Трошкови амортизације су обрачунати за делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом у износу од 16.643.418 хиљада динара. Наведени износ одговара износу који би се добио обрачуном трошкова амортизације на постојећа регулисана средства и средства која ће се активирати у регулаторном периоду (у складу са планираним активирањем средстава у регулаторном

¹ Процент губитака из Уредбе о утврђивању програма остваривања стратегије развоја енергетике Републике Србије за период до 2025. године са пројекцијама до 2030. године за период 2017. до 2023. године

² Процент губитака из Трогодишњег програма пословања Електродистрибуције Србије д.о.о. Београд, који је усвојен од стране Владе Републике Србије 27. маја 2021. године.

периоду и дефинисаним процењеним корисним веком ових средстава), укључујући и амортизацију средстава прибављених без накнаде. Овако обрачуната амортизација је за 5% већа од остварене амортизације прошле године, па се сходно томе, предложени трошкови амортизације у регулаторном периоду могу сматрати прихватљивим.

Регулисана средства

Регулисана средства су обрачуната у износу од 221.640.361 хиљада динара, на основу вредности регулисаних средстава на почетку и на крају регулаторног периода. Наведени износ регулисаних средстава је мањи од износа одобрених регулисаних средстава приликом одобравања цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије 1.02.2021. године.

Предложена вредност регулисаних средстава у регулаторном периоду може се сматрати прихватљивом.

Инвестиције

При анализи предложених инвестиција, Агенција је користила табеле правила информисања које се достављају уз захтев за цене. Агенција оцењује оправданим инвестирања у електродистрибутивну мрежу, пошто ће оно довести до унапређења ефикасности дистрибутивних капацитета, допринети смањењу губитака у дистрибутивној мрежи, повећању сигурности испоруке електричне енергије, испуњење законских и преузетих међународних обавеза у погледу достизања стандарда заштите животне средине и друго. Предвиђена улагања у 2021. години износе приближно 20 милијарди динара, од чега сопствена средства чине скоро 14 милијарди динара.

Стопа приноса на регулисана средства

Стопа приноса на регулисана средства је обрачуната у висини од 4,37% за делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом и то применом цене сопственог капитала после опорезивања од 8,18%, пондерисане просечне цене позајмљеног капитала од 0,86%, учешћа сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40%, учешћа позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава од 60% и стопе пореза на добит од 15%.

Принос на регулисана средства са предложеном стопом од 4,37% за делатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом, одбацује износ од 9.679.806 хиљада динара.

Предложена стопа приноса на регулисана средства у регулаторном периоду се може сматрати прихватљивом.

Трошкови за надокнаду губитака

Одобрени губици електричне енергије у дистрибутивној мрежи износе 2.993 GWh. Цена за електричну енергију за надокнаду губитака није регулисана, већ се у складу са Законом одређује на тржишту.

Трошкови набавке губитака електричне енергије у дистрибутивној мрежи износе 19.729.968 хиљада динара. Ови трошкови су утврђени на основу остварених цена набављене електричне енергије од 5,88 дин/kWh до 7,18 дин/kWh у првих девет месеци 2021., као и планиране пондерисане набавне цене електричне енергије од 7,54 дин/kWh у последња 3 месеца 2021. године. Агенција их је прихватила имајући у виду остварене просечне месечне цене годишњих baseload фјучерса за 2021. годину закључно са августом 2021. године од 67,16 €/MWh, као и изузетно високе остварене просечне цене baseload фјучерса у јулу и августу 2021. године за последњи квартал 2021. године од преко 104 €/MWh (стална трговина на берзи HUXEX за Мађарску).

На основу напред наведеног, трошкови за надокнаду губитака у дистрибутивном систему у регулаторном периоду се могу сматрати прихватљивим.

Остали приходи

Остали приходи су одобрени у износу од 5.073.661 хиљада динара, према следећој структури: приходи од продаје нуспроизвода и услуга у износу од 450.259 хиљада динара, приходи од активирања учинака и робе у износу од 3.519.544 хиљада динара и других прихода у износу од 1.103.858 хиљада динара.

Предложени износ осталих прихода може се сматрати прихватљивим.

Корекциони елемент

Корекциони елемент није укључен у обрачун максимално одобреног прихода, што не искључује право Агенције да га обрачуна приликом подношења следећег захтева за цену.

Максимално одобрени приход

Агенција је, на предлог ПД „Електродистрибуција Србије“, одобрила максимално одобрени приход за регулаторну 2021. годину у износу од 91.288.842 хиљада динара за делатност дистрибуције и управљања дистрибутивним системом. Структура максимално одобреног прихода, на основу кога је подносилац Предлога обрачунао цену приступа систему, је приказана у следећој табели:

000 дин.

Редни број	Позиција	Скраћенице	Дистрибуција електричне енергије и управљање дистрибутивним системом
1	Оперативни трошкови пре укључивања трошкова преноса ел. ен.	ОТпл _т	33.991.191
1.1	Трошкови коришћења система за пренос	ТП _т	16.318.120
2.	Укупно оперативни трошкови	ОТ _т	50.309.311
3.	Трошкови амортизације	А _т	16.643.418
4.	Стопа повраћаја на регулисана средства	ППЦК (у %)	4,37%
5.	Регулисана средства	РС _т	221.640.361
6.	Принос на регулисана средства (4. * 5.)		9.679.806
7.	Трошкови за надокнаду губитака	ТГ _т	19.729.968
8.	Остали приходи	ОП _т	5.073.661
9.	Корекциони елемент	КЕ _т	-
10.	Максимално одобрени приход (2. + 3. + 6. + 7. - 8. + 9.)	МОП _т	91.288.842

Цена приступа систему за дистрибуцију електричне енергије

Просечна цена приступа систему за дистрибуцију електричне енергије, утврђена на основу максимално одобреног прихода и испоручених количина електричне енергије из Електроенергетског биланса за 2021. годину износи 3,434 дин/kWh. Просечне цене добијене применом тарифа по категоријама потрошње приказане су у наредној табели:

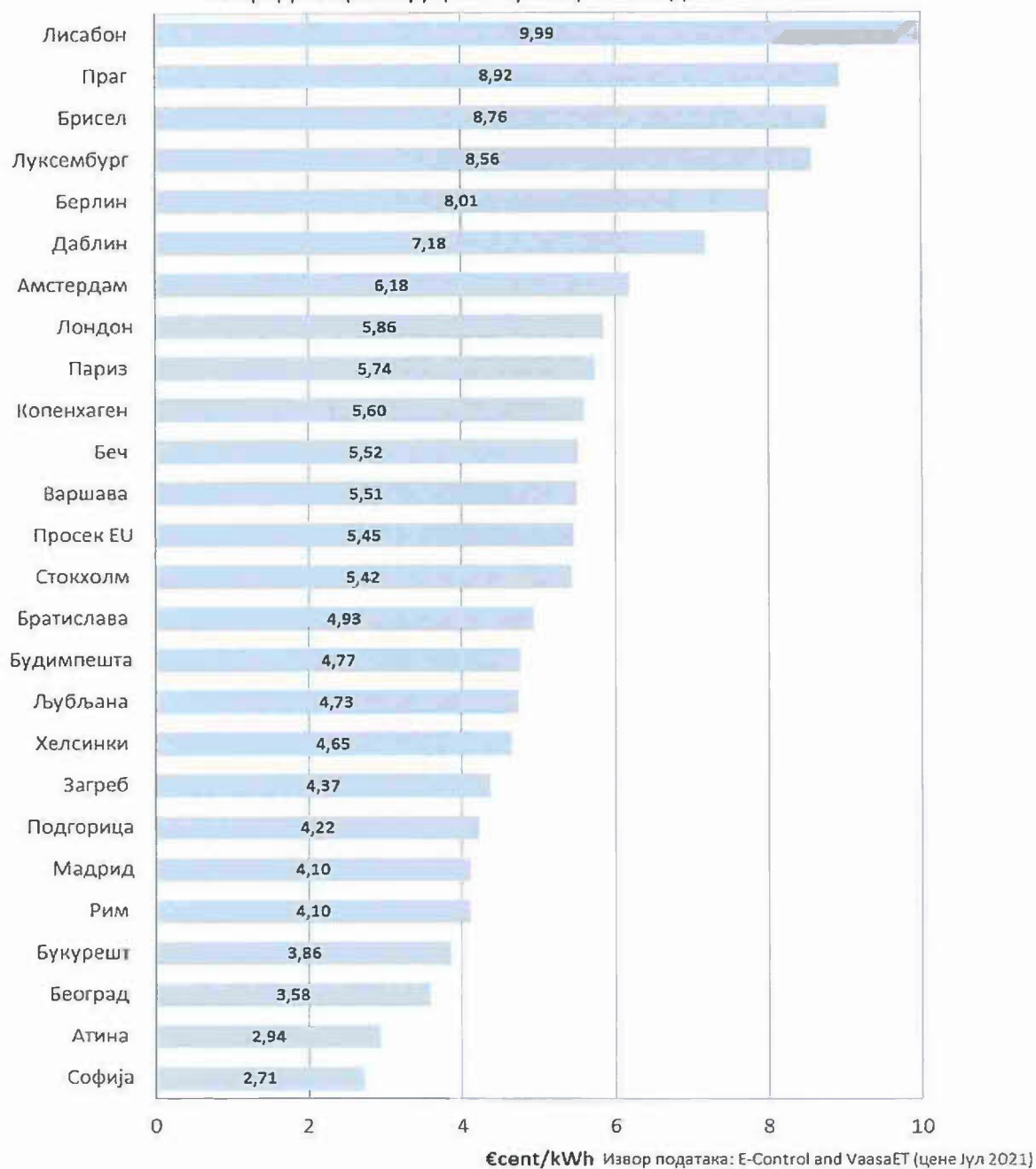
Категорија потрошње	Просечне цене Дин/kWh
1	2
Средњи напон	1,472
Ниски напон (0,4 kV I степен)	4,047
Широка потрошња - укупно	4,277
- 0,4 kV II степен	4,684
- домаћинства	4,215
Јавно осветљење	3,607
УКУПНО	3,434

Напомена: Просечне цене прерачунате у дин/kWh, које су приказане у овој табели имају искључиво информативни карактер (ради упоредивости података и за статистичке сврхе). Њихова величина зависи од структуре електроенергетског биланса, како између категорија потрошње тако и између тарифних елемената (активне снаге и енергије и реактивне енергије).

Укупни раст одобрене цене дистрибуције електричне енергије у односу на одобрену цену од 1.02.2021. године, обрачунату на билансу за 2021. годину, износи 10%.

Упоредни приказ цене коришћења преносних и дистрибутивних система - мрежарине (укупно за пренос и дистрибуцију) за снабдевање домаћинстава у главним градовима европских држава (податке са таквом структуром објављује E-Control и Vassa ETT) и у Србији приказан је на следећем графикону. На графикону су приказане цене коришћења преносних и дистрибутивних система - мрежарине из јула 2021. године и одобрена просечна цена мрежарине у Србији за 2021. годину.

Упоредни преглед цена мрежарина за домаћинства

Поређењем одобрене цене дистрибуције са оствареним ценама у 2021. години у другим главним градовима европских земаља, може се закључити да је она међу најнижим у Европи и региону.

На основу базних тарифа за тарифне елементе и релативних односа вредности тарифа одређених Методологијом, утврђене су и достављене Агенцији тарифе за приступ систему за дистрибуцију електричне енергије:

Корисници система	Тарифе	Јединица мере	Динара за јединицу мере	
1	2	3	4	
1. Потрошња на средњем напону	„одобрена снага“	kW	108,516	
	„прекомерна снага“	kW	434,065	
	„виша дневна тарифа за активну енергију“	kWh	1,075	
	„нижа дневна тарифа за активну енергију“	kWh	0,358	
	„реактивна енергија“ ($\cos\varphi \geq 0,95$)	kvarh	0,404	
	„прекомерна реактивна енергија“ ($\cos\varphi < 0,95$)	kvarh	0,807	
2. Потрошња на ниском напону	„одобрена снага“	kW	173,626	
	„прекомерна снага“	kW	694,504	
	„виша дневна тарифа за активну енергију“	kWh	2,473	
	„нижа дневна тарифа за активну енергију“	kWh	0,824	
	„реактивна енергија“ ($\cos\varphi \geq 0,95$)	kvarh	1,130	
	„прекомерна реактивна енергија“ ($\cos\varphi < 0,95$)	kvarh	2,261	
3. Широка потрошња	„одобрена снага“	kW	54,258	
	Активна енергија:			
	једнотарифно мерење	„једнотарифно мерење“	kWh	3,394
	двотарифно мерење	„виша дневна тарифа за активну енергију“	kWh	3,879
		„нижа дневна тарифа за активну енергију“	kWh	0,970
управљана потрошња	„виша дневна тарифа за активну енергију“	kWh	3,297	
	„нижа дневна тарифа за активну енергију“	kWh	0,824	
4. Јавно осветљење	„активна енергија- јавно осветљење“	kWh	3,607	

На основу свега напред наведеног, прихватају се предложене тарифе.

20. септембар 2021. године

Зивковић Н.